



Jacob van Kokswijk is hoogleraar aan de Katholieke Universiteit in Leuven, parttime ICT-consultant bij Capgemini, veelgevraagd spreker bij congressen en lid van de stuurgroep Next Generation Networks initiative van de EU. (tm@kokswijk.nl, www.kokswijk.nl)

Kastjeskermis

Een gasmeter, watermeter, koudemeter, warmtemeter, elektriciteitsmeter, bytesmeter, allemaal registratiemiddelen die met nummertjes vastleggen hoe het was en wat het is geworden. Op zich is het voor een gemiddelde particulier al ondoenlijk om te snappen hoe de belknop met de dingdong communiceert, laat staan dat hij of zij begrijpt dat de meterkast is gekaapt. Achter die deur, in elk huis ergens bij de hal, zetelde vroeger het domein van de tikkende, zoemende, draaiende en knipperende doosjes die vol hangen met loden zegeltjes. Normaal genomen keur je die kastjeskermis slechts éénmaal per jaar een blik waardig om de meterstand op te schrijven, om vervolgens de teleurstellende eindafrekening en een hogere voorschotrekening te krijgen. Die moeite hoeven we niet meer te doen, want grijze muizen achter computerschermen in verre streken houden nu al in de gaten hoeveel bytes u verstuurt, aan wie en wanneer, en binnenkort ook hoe de temperatuur in huis is, wanneer er gedoucht is en wat voor standby-apparaatjes u heeft aanstaan. De overheid heeft goedgevonden dat de leveranciers van energie en water overstappen op digitale meters, met een mooi woord *smart meters* genoemd. Die dingen zijn alles behalve smart, want ze doen als dummies niets anders dan monitoren, registreren, verzamelen en versturen.

Officieel moet volgens de Nederlandse wet er een apart *poortje 1* op de meter zitten, waarmee ook de eigenaars van de data kunnen meekijken wat voor nummertjes er allemaal naar Verwegistan wordt getransporteerd. Maar ja, dat is lastig, want zoals gebruikelijk zijn er al containers vol met meters ingekocht en die hebben geen poortje 1. Ook al zat dat poortje erop, dan nog had u daar als dataeigenaar niets aan. Want de datastream die er uit komt is *Device Language Message Specification* (DLMS) en allesbehalve open standaard. Voorzienbaar is dat het vrijgeven van het protocol zolang duurt, dat intussen de metermelkers zelf allerlei meetdiensten op de markt hebben gebracht. Dank zij die slimme meters op slome modems.

Sinds kort ligt er een consultatie voor het *Machine-to-Machine* (M2M)-nummerplan. Nummers zijn nodig wanneer apparaten, of beter in deze context M2M-aansluitingen, worden gebeld.

Bijvoorbeeld dat uw gasmeter wordt gebeld om te vragen hoeveel gas u in de voorgaande periode heeft verbruikt. Dat die gasmeter zelf met de andere meters en modems in de omgeving kan communiceren, omdat het anders allemaal via GPRS wel duur is. OPTA veronderstelt een grote behoefte aan dit soort nummers. Ik betwijfel dat. Wanneer de meter zelf de stand door-

De meterkast is gekaapt

belt, gaat dat prima zonder nummer. Dat geldt voor elk apparaat dat initiatief neemt. Een mobiele telefoon zonder simkaart en nummer belt 112 en een Skype-abonnee zonder *E.164-nummer* kan een vaste telefoon bellen. Spraakmakende voorbeelden van M2M-toepassingen, zoals energiemeters of het rekeningrijden, kunnen volgens hetzelfde principe werken. Als nadeel kan mogelijk worden ervaren dat het initiatief tot bellen aan de kant van de energiemeter of het kastje voor rekeningrijden kastje ligt. Hanteer dan het principe van geen nieuws is slecht nieuws. Door het verleggen van het initiatief voor het tot stand brengen van de verbinding naar energiemeters of andere M2M-toepassingen, wordt het nummerbeslag spectaculair gereduceerd.

Het omkeren van de communicatierichting plaatst deze consultatie in een ander licht. Lichaam en machine mogen dan wel gezien worden als automaten, zoals de wijlen Amerikaanse theoretisch wiskundige Norbert Wiener wist, maar dat wil nog niet zeggen dat we als een automaat moeten doen wat van ons wordt gevraagd. Uiteindelijk gaat het erom wie de feedback in de hand heeft. Zijn dat de eindgebruikers of zijn dat bedrijven en de overheid die graag via de online meterstanden willen weten wie er bij u onder de douche staan.